

XAVER

BŘEZEN | DUBEN 2019

ZPRAVODAJ DIVADLA F. X. ŠALDY LIBEREC

PETER GÁBOR INSCENUJE OPERNÍ KLASIKU
Giuseppe Verdi: Il Trovatore STR. 3

DOSTOJEVSKÉHO A GOMBÁROVI BĚSI:
Šaldovo divadlo i Člověk naruby STR. 4

NAŠE SEBRANÉ TRABLE V MALÉM DIVADLE
Česká premiéra britské komedie STR. 5

OSTROVSKÉHO BOUŘE JAKO TANEČNÍ DRAMA
v nové choreografii Aleny Peškové STR. 7

Livia Obručník Vénosová, Pavol Kubáň | FRANCESCA DA RIMINI / LAKOMÝ RYTÍŘ | foto: Michaela Škvrtňáková

divadlo fxšaldy

Vážení a milí diváci,

dovolte mi, abych vás po nějakém čase opět informovala o dění v baletu.

Podzim a adventní čas se u nás nesly ve znamení příprav naší nejnovější premiéry *Vánoční koledy* a já mám velkou radost, že se setkala s vřelými ohlasy a plným hledištěm a nastartovala sérii repríz, které byly často beznadějně vyprodané. Ale není třeba truchlit. Nyní se tento titul sice chystá k „letnímu spánku“, ale jen proto, aby nás opět mohl potěšit v té správné době a baletní soubor se mohl věnovat přípravám své jarní premiéry.

Taneční drama *Bouře* podle stejnojmenného románu A. N. Ostrovského dostalo podtitul „Cena za lásku“, protože o nic menšího tu nepůjde. Ta cena je život. Při tvorbě této inscenace se osobně těším na opětovné setkání se svou bývalou kolegyní, sólistkou baletu Národního divadla v Brně Ivonou Jeličovou, která se zde předstává jako host v hlavní roli Káti Kabanové. S Ivonou jsme naposledy spolupracovaly na mém tanečním dramatu *Maryša* a toto setkání jí přineslo cenu Thálie. Věřím, že její podání Kateřiny spolu s výkony všech našich tanečníků budou pro diváky nevšedním zážitkem, umocněným původní hudbou Michala Vejskala. Pro svou kompozici použil i tradiční pravoslavné chorály.

Na jaře nás také čeká oslava Mezinárodního dne tance, letos trochu netradiční, protože baletní soubor se zúčastní velkých oslav v Praze. Nicméně liberecký divák nebude o nic ochuzen! Na sobotu 27. dubna totiž něco chystáme... a bude to vskutku mezinárodní! Sledujte nás!

Přeji vám krásný jarní čas, obohacený o spoustu krásných tanečnědivadelních zážitků.

S úctou

Alena Pešková, umělecký šéf baletu

ÚKLADY A LÁSKA

Poslední šance vidět slavnou Schillerovu tragikomedii o moci a lásce v Šaldově divadle!

derniéra 10. 4.

ZAMILOVANÝ SHAKESPEARE

Zbývají dvě poslední reprízy oblíbené komedie podle oscarového filmu o lásce, divadle a jeho zákulisí.

16. 3. | derniéra 30. 4.

Martin McDonagh | UJETÁ RUKA

Drsná akční komedie jednoho z nejhranějších současných světových dramatiků se odehrává během jediného večera v levném hotelovém pokoji v zapadlém americkém městečku.

Znuděný recepční Mervyn má pocit, že se konečně stane něco neobyčejného, možná dokonce i zločin. Úplně jako ve filmu! Ten chlápek bez ruky vypadá rozhodně nebezpečně a z jeho pokoje právě zazněl výstřel. A kam asi zmizel ten podezřelý černoch s hezkou holkou, co sem před chvílí vešli? Situace se záhy značně přiostrfí. Ovšem i toho nejdrsnějšího zabijáka dokáže uprostřed hry s rukojmími rozsekat vlastní máma, když zavolá (jako vždycky) nevhod.

Co je nebezpečnější: blbec, který vás chce zabít, nebo blbec, který vás chce zachránit?

Premiéra 12. dubna | reprízy 17. a 27. dubna | Malé divadlo

PROGRAM FESTIVALU WTF?! 17. – 19. 5. MALÉ DIVADLO

Pátek:

Divadlo pod Palmovkou – Poslední důvod, proč se nezabít

KALD DAMU – Máj – |PostPunkOpera|

Gerhart-Hauptmann-Theater Görlitz-Zittau – The Walking Z

ZUŠ Liberec – Medvěd, který nebyl

Pavol Seriš – Pri Kase

Sobota:

DFXŠ – SIALská trojčata

Buchty a loutky – PSYCHO RELOADED

Vosto5 – Proton!!!

Divadlo Feste – Boží koně

Dj's – Bukkake Brothers & Sister

Neděle:

Herecké Studio DFXŠ – O vílách a králi draků – pohádkový příběh (premiéra)

GUISEPPE VERDI: IL TROVATORE

Operní dílo z nejklassičtějších opět na libereckém jevišti

Peter Gábor | foto Radovan Štátný

Takzvané střední období tvorby nekorunovaného krále opery Giuseppe Verdiho je doslova líhni klenotů. V rychlém sledu vynikají tehdy *Rigoletto*, *Il Trovatore*, *La Traviata*, *Vesperi siciliani* či *Simon Boccanegra*. Zvláště první tři jmenované se vryly nesmazatelně do operních dějin a jsou součástí

kmenového repertoáru všech světových operních domů. V případě *Il Trovatore* (*Trubadúr*) spatřujeme dílo mimořádného dramatického náboje a melodické krásy. Opera o čtyřech jednáních plně odráží Verdiho zálibu ve středověkých námětech, v nichž skladatel spatřoval nekompromisní citovost a výrazné charaktery. Námět španělského spisovatele Antonia Garcíi Gutiérreze předkládá komplikovaný příběh trubadúra Manrica, který

se stává svou láskou k dívce Leonoře sokem vlastního nepoznaného bratra, hraběte Luny. To vše se děje na pozadí dávného příběhu nařčení staré cikánky z očarování dítěte. Libretisté Salvatore Cammarano a Leone Emanuele Bardere se snažili pro Verdiho vytvořit literární zkratku, která by ve spleť ději zachovala dramatický potenciál pro hudební kompozici. To se jim sice podařilo, ale dějové nuance zůstávají bez znalosti literární předlohy nejasné. Více než 165 let, které uplynuly od premiéry (19. 1. 1853 v římském Teatro Apollo), však prokázaly, že nejasnost libreta opeře pranic neublížila. Její síla spočívá v dramatické výstavbě a jedinečné invenci, kterou Giuseppe Verdi skutečně nešetřil a která dílo naplňuje neobyčejným nábojem.

K liberecké inscenaci *Il Trovatore* byl přizván významný slovenský herec a režisér Peter Gábor, u něhož se jedná o první spolupráci s Divadlem F. X. Šaldy. Ptali jsme se ho na jeho režijní záměr:

S operním mistrovstvím Giuseppe Verdiho jsem se dosud jako režisér setkal dvakrát. Ve Státním divadle v Košicích jsem inscenoval Rigoletta a Macbetha ve Státní opeře v Banské Bystrici. Nabídka režimovat

do třetice Trubadúra v Liberci mě velmi potěšila. Ve Verdiho operách ožívají výsostně divadelní dramatické příběhy a Trubadúr v tomto není výjimkou. Temný a napínavý příběh je jako stvořený pro sugestivní inscenaci. V té liberecké ožije celé spektrum lidských emocí. Hrabě Luna, Manrico, Leonora a Azucena s nasazením všech sil bojují s nepřítelným osudem, která zasáhla do jejich životů. Otevírá se prostor pro nekonečnou touhu po lásce a současně po pomstě, vše komplikuje chorobná žárlivost. Zoufalý zápas o přežití se rozehrává v mrazivé, temné a ponuré atmosféře, kterou na scéně umocňuje metaforické torzo ohněm zdevastovaného prostoru. Nad spáleništěm září měsíc jako němý svědek, bezmocně přihlížející šílenství osudových tragédií.

V Libereckém nastudování *Il Trovatore* se můžeme tradičně těšit na znamenité pěvecké výkony. V ústřední úloze Manrica se představí vynikající Paolo Lardizzone, hraběte Lunu studuje skvělý Jiří Rajniš ml., sólista drážďanské Semperoper. Premiéry proběhnou 8. a 10. března v Šaldově divadle.

-jbs-

SERGEY KOSTOV KMENOVÝM SÓLISTOU OPERY

Naše opera získala od letošní sezony dalšího kmenového sólistu. Je jím tenorista Sergey Kostov, který byl od roku 2017 členem operního sboru, ale stačil se již úspěšně představit vynikajícím ztvárněním sólových rolí, zvláště Raimonda v Čajkovského *Panně orleánské* nebo Toníka ve Smetanových *Dvou vdovách*. V loňském roce Kostov také s velkým úspěchem hostoval v Národním divadle jako Sternenhoch, ústřední postava stejnojmenné opery výrazného současného skladatele Ivana Achera (a hlavní role v Národním divadle opravdu „sboristé“ nedostávají často).

Sergey Kostov se narodil v Oděse v bulharské rodině. V letech 2008–2011 zde studoval klasický zpěv na Státní

hudební konzervatoři a pokračoval ve studiu na Národní hudební akademii, kde absolvoval v roce 2016. Ještě během studia získal v roce 2014 první cenu v pěvecké soutěži v italském Lonigu, téhož roku se stal sólistou Souboru ozbrojených sil na Ukrajině, s nímž procestoval Švýcarsko, Německo, Dánsko a Francii. Opera pod Ještědem v něm získala nesmírně talentovaného, pečlivého, herecky zdatného a milého člena, který se také již velmi dobře vyrovnává s českým jazykem i hudební literaturou. Sergeye Kostova můžete vidět a slyšet třeba jako Ruize v nové inscenaci Verdiho *Il Trovatore*, ve zmíněných *Dvou vdovách* či nově také jako Prince v Dvořákově *Rusálce*.

-jbs-

Sergey Kostov a Livia Obručník Vénosová | foto Michaela Škvrňáková

ODEŠLA SVATAVA ŠUBRTOVÁ

„Jakpak budou nyní znít andělské kůry?“

Svatava Šubrtová | foto Zdeněk Dam

V pozhnaném věku 88 let odešla 19. 12. 2018 vynikající umělkyně, zpěvačka a pedagožka Svatava Šubrtová. Byla vskutku dámou české pěvecké pedagogiky. Za dlouhá léta své činnosti (zvláště na pardubické konzervatoři a později soukromě v Liberci) prošly její školou stovky žáků, z nichž mnozí se stali významnými operními sólisty a koncertními pěvci (za všechny jmenujme sopránistku Věru Poláčkovou, barytonistu Martina Bárta, sbormistryni libereckého Severáčku Silvii Pálkovou či mladého basistu Josefa Kovačiče). Její charakteristický pronikavý pohled, značící hluboký vhléd pozorného pedagoga, provázel nejen sólové zpěváky, ale také zpěvačky Severáčku a členy významných amatérských sborových

těles. Byla známa svou přísností, aniž by pozbyla laskavosti, stejně tak odzbrojující upřímností, aniž by pozbyla taktu. Díky tomu dovedla v pravý čas povzbudit, či naopak zabrzdit falešné naděje svých žáků (jak potřebná to vlastnost v české hudební pedagogice).

28. března, v den nedožitých 89. narozenin Svatavy Šubrtové, uspořádá DFXŠ ve spolupráci s jejími žáky v Šaldově divadle od 19.00 vzpomínkový koncert ke Dni učitelů, na němž vystoupí sólisté i sbory z řad těch, kdo prošli jedinečnou školou paní profesorky.

-jbs-

SYMFONICKÝ KONCERT 2. 4. v 19.00. Orchester DFXŠ řídí Stanislav Vavřínek

L. van Beethoven | W. A. Mozart | J. Sibelius | sólo Daniela Vrbasová a Markéta Doubravská

BĚSI DODO GOMBÁRA V ŠALDOVĚ DIVADLE

Jedinečný pohled do nitra Člověka i Šaldova divadla

Markéta Tallerová, Jan Jedlinský

Martin Polách

Jeden z nejvýraznějších současných československých režisérů Dodo Gombár vytvořil se souborem liberecké činohry originální inscenaci podle Dostojevského románu *Běsi*. Gombár má za sebou úspěšnou éru vedení pražského Švandova divadla a také mnoho oceňovaných inscenací v českých i slovenských divadlech, vyniká i jako autor divadelních adaptací. Liberecké diváky zve na jedinečnou dobrodružnou výpravu do hlubin lidské duše s mistrem snad nejdůležitějším, F. M. Dostojevským, a současně jim odhalí nádheru historické budovy Šaldova divadla ze zcela neobvyklé perspektivy: uvidí jeho prostory tak, jak je vídají jen herci během zkoušek – pohledem z hloubky jeviště do úžasných výšek portálu a hlediště. Jak takový pohled souvisí s Dostojevského slavným románem, nám poví sám režisér.

Co pro vás (a vaši inscenaci) znamená prostor historického Šaldova divadla a jeho hlediště z roku 1883?

Možnost ukotvit naši inscenaci právě v tom duchaplném prostoru hlediště byla pro mne téměř určující. Z podobných divadelních chrámů mám vždycky veliký respekt. A možná i mnozí, kteří do něj vstupují pravidelně a už jim snad i zevšedněl, si uvědomí jeho sílu, nejen architektonickou, ale i spirituální. Herci se pohybují na místech, které patří výsostně publiku, perspektiva sdílení je pootočena, což možná – snad – nutí i k jakési empatii.

Jak s tím prostorem pracujete? Co nabízí situacím, hercům... jak se pohybují mezi sedačkami?

Samozřejmě nabízí překážky, co by to bylo za tvorbu bez překážek. Jinak se v tomto obráceném gardu tvoří situace, jiný je jejich psychologický vjem. Zkrátka ten obrácený pohled nás nutí vnímat zažitá věci v novém kontextu, ta nádherná klenba neustále ční nad hlavou jako nebe. Uličky v hledišti jsou cestou, jednotlivé sedačky vším možným a zároveň jsou zrcadlením příběhů všech těch, kteří do nich kdysi usedli nebo usedají.

Jak se vám pracuje s libereckými herci?

Jsem už velice opatrný ke zkoušení v nových prostředích. Snad z jisté konzervativnosti nebo potřeby životních konstant se rád vracím do divadel a k lidem, kde je náš vztah ověřený zkušeností. Ale vlastně mne asi vždycky strhne vášeň k divadlu. V liberecké

činohře jsem naštěstí potkal soubor dychtivý a lačný po náročné a veliké práci, za což jsem vděčný.

V minulém Xaveru říkal dramaturg inscenace Tomáš Syrovátka, že Dostojevskij zachytil člověka, který se pokouší žít bez Boha. Jak lze žít bez Boha? Anebo bez ideálů? O čem je ten váš příběh Běsů?

Bez Boha lze žít velice těžko, osobně si takový způsob existence už představit neumím. A fakt, že ani nemusím, považuji za veliký dar svého života. A je rozdíl mluvit o světě bez Boha, nebo o světě, kde je tato přítomnost zpochybněna. To je případ *Běsů*. Dostojevskij nahlíží do lidského nitra velice nejednoznačně a zároveň krutě. Často absurdně. Každou postavu vrhá do světa protichůdných pocitů, napětí se vytváří střetem lidských postojů. Někdy směšných, někdy radikálních. Ve světě *Běsů* je přítomný permanentní nepokoj, disharmonie, v tom vnímám podobnost se světem dnešním. Člověk spěje k vykoupení přes vlastní selhání, přes nedokonalost, přes neschopnost naplnění osobního příběhu.

Divadelní dobrodružství s Dostojevského románem *Běsi* můžete v Šaldově divadle prožít s Martinem Poláchem, Markétou Tallerovou, Janem Jedlinským, Tomášem Váhalou a většinou částí činohry 22. března nebo 24. dubna.

-len-

Kristýna Petrášková, Jan Jedlinský

Ladislav Dušek | všechny fotografie Michaela Škvřířáková

ČESKÁ PREMIÉRA BRITSKÉ KOMEDIE

Naše sebrané trable přinášejí originální anglický humor

Každý z nás jistě v životě zažil období, kdy se prostě nedáří. Ať děláte, co děláte, směla se vám lepi na paty, jedna nepříjemnost střídá druhou a okolí vás zaplavuje pouze špatnými zprávami. V takových chvílích se začneme ptát, proč se to vlastně děje. Je to naše vina, může za to někdo jiný, nebo je to snad osud? Dají se takové věci ovlivnit, nebo je to vše napsáno někde ve hvězdách? Přesně tuto otázku si kladou také Hannah a její otec Vaughan, hlavní hrdinové hry Paula Lucase *Naše sebrané trable*. Dostali se do tíživé sociální situace, živí se, jak se dá, a aby toho nebylo málo, stanou se oběťmi vyděračů, kteří unesli jejich matku, respektive Vaughanovu ženu. Není to však obyčejný únos a lupiči žádají denně nové výkupné. Trable a problémy hlavních hrdinů narůstají, jak se však záhy ukáže, nejsou jediní, kdo má problémy. Vzápětí totiž zjistíme, že směla se lepi na paty také dalším postavám – dvojici únosců, bratrům Leytonovi a Regovi, neúspěšně-

mu sebevrahovi Oliverovi i lehce potrhle poštačce Margot. Začne se rozehrávat kolotoč absurdit, naprosto neočekávatelných situací a také originálního, typicky britského humoru. Dějí se zde věci naprosto nevídané, nečekané a půvabně střelené.

Není náhodou, že se režie této hry ujal Petr Palouš, liberecký patriot a člověk, který v Divadle F. X. Šaldy pracuje již několik desítek let. Britský humor je mu velmi blízký – vždyť to byl on, kdo jako překladatel přivedl do českého prostředí skeče Monty Pythonova létajícího cirkusu. Ve spolupráci s dramaturgem Martinem Urbanem vybrali text, který je právě britským originálním humorem naplněn od začátku až do samotného konce, a nejen to. Za vším tím bláznovstvím a crazy situacemi se skrývá výpověď o dnešním světě, výpověď, která není lichotivá a klade řadu otázek souvisejících s lidským údělem.

A na koho se mohou diváci těšit? V roli Vaughana se představí nestor liberecké činohry Václav Helšus, který prozradil, že má tento typ komedií velmi rád, a svým hravým přístupem ke zkoušení tato slova jednoznačně potvrzuje. Jeho půvabně pragmatickou dceru Hannah ztvárňuje Michaela Foitová. V roli cholerickeho únosce Leytona, který nemá štěstí u žen, se můžete těšit na Jakuba Kabeše, jeho bratra Rega, který se vyžívá v trochu šílené hudbě, hraje Přemysl Houška. Sbírkou svérázných postav završuje věčně zasněná poštačka Margot v podání Jany Hejret Vojtkové a nepraktický sebevrah Oliver se zálibou ve čtení Guinnessovy knihy rekordů, kterého si zahraje Michal Lurie. Inscenaci uvádíme v české premiéře v překladu Petra Fantyse.

Reprízy 7. a 27. března a 6. a 23. dubna v Malém divadle.

-jj-

Michaela Foitová, Václav Helšus | foto Roman Dobeš

Jana Hejret Vojtková, Jakub Kabeš | foto Roman Dobeš

8 HEREČEK | 8 SVÉBYTNÝCH LIDSKÝCH PŘÍBĚHŮ 8 DŮVODŮ, PROČ CHCETE VIDĚT MIKVE

Barbora Bezáková, Karolína Baranová | foto Michaela Škvrňáková

Veronika Korytářová, **Šira**: Mám dojem, že pro takové představení, jako je *Mikve*, jsem si kdysi přála jít k divadlu. Hraju to moc ráda. My všechny, troufám si říct.

Markéta Tallerová, **Šošana**: Všechny nás můžete vidět v mnoha inscenacích DFXŠ, ale žádnou z nich nереžiroval Jakub Nvota. Byl to pro nás nádherný a neobvyklý zážitek. Doufám, že je to na představení vidět a že to bude zážitek i pro vás v hledišti.

Jana Hejret Vojtková, **Chedva**: Své Chedvě rozumím, protože kdysi dávno... ale to už je pryč. Baví mě, že zrovna tak jako já našla sílu říct: „Už nebudu mlčet ani minutu.“

Štěpánka Prýmková, **Hindi**: Jednou se mě někdo ptal, o čem bych chtěla hrát. Řekla jsem, že o stárnutí, jak je pro ženu těžké – a netvařme se, že není! A ejhle, přišla Hindi. Postavit se čelem k tomuto tématu je těžké. Můžete samozřejmě hrát o těch druhých, ne o sobě, mohla jsem se tvářit, že jen hraju paní Hindi, která už je stará a neumí se s tím smířit. Ale nějak mi ta role vlezla pod kůži. Je to přece můj problém!

Jana Stránská, **Esti**: Esti je myšlenkami stále u dětí a důležité informace a podstata jí unikají. Jako mně... Ale obě se snažíme! Práce s režisérem byla nádherná, moudrá, nápaditá.

Eliška Jansová, **Eliševa**: Herecká práce na něm Eliševě pro mě znamenala pokoru, naslouchání, objeovávání, dívání se otevřenými očima. Když doopravdy nasloucháme, uslyšíme i věci, co nejsou slyšet, slova za slovy, sděle-

ni schované třeba v obyčejné kuličce. Eliševa je dětský svět plný dospělé bolesti.

Barbora Bezáková, **Tehíla**: Mikve je obrovská lavina emocí, zážitků, objevů, důvěry a zodpovědnosti, díky které jsem ztratila a zase našla spojení sama se sebou. Mikve je očista.

Karolína Baranová, **Miki**: Napadá mě polodrahokam. Dostanete do rukou vcelku nevzhledný kámen, ale když ho obrousíte či rozdělíte vedví, najdete uvnitř něco krásného, křehkého. Jedinečného. Dostaly jsme do dlaní text, několik slov a vět. Něco, co ještě není divadlem. A já mohla sledovat, jak s pokorou každá z nás ve svých dlaních chová tu svou postavu, ptá se na ni režiséra a dostává odpovědi, obrací její stránky, zkoumá ji, vdechuje jí život, dotýká se jí a ona se dotýká nás. Až jsme za ni dýchaly. Člověk rychle soudí. Ale divadlo odkrývá vnitřní postoj člověka, to, co se v té skořápce skrývá, jeho důvody, proč nemůže jednat v dané situaci jinak. A proto jsem se postupně zamilovala do všech žen z *Mikve* a věřím, že se zamilujete i vy.

-len-

VÍTE, ŽE?

... operní soubor má od března svou facebookovou stránku? Jejím cílem je podrobněji informovat o „operním životě pod Ještědem“ v širokých i detailních souvislostech, zároveň být i komunikačním médiem s diváky a sympatizanty opery. Stránka nese stručný výstižný název „Opera DFXŠ Liberec“.

... v červnu oslaví studentský divadelní Efex klub již dva roky? Efex klub je otevřená platforma pro mladé diváky od 14 do 26 let a svým členům nabízí možnost setkávání s herci, přístup do zákulisí a na zkoušky a nejčerstvější informace o mimořádných akcích. A pokud divadlo hledá

výpomoc v malých úlohách, dozví se to členové klubu jako první! Efex klub má nyní víc než 80 členů, od podzimu 2018 ho vedou nejmladší herci činohry DFXŠ Petr Hanák a Eliška Jansová a pořádají pravidelné tvůrčí workshopy na témata, která si studenti sami vyžádají. Členství v Efex klubu je bezplatné a jediným kritériem přijetí je věk. Přihlášku najdete na webu DFXŠ nebo na Facebooku, případně pište přímo na efexklub@saldovo-divadlo.cz.

... v březnu a dubnu máte poslední možnost vidět v Malém divadle dvě inscenace současné dramatiky *Mučedník* a *Žijeme?* Pokud vás zajímají aktuální evropské otázky, nenechte si ujít 18. března derniéru Mayenburgovy hry *Mučedník*, která nabízí velmi nečekaný pohled na náboženský fanatismus, a 16. dubna pak nezmeškejte derniéru

oceňované hry mladé slovenské dramatičky Lenky Čepkové *Žijeme?*, poetickou mozaiku příběhů obyvatel jednoho domu ve středoevropském městě blízko hranic.

... činohra se v závěru sezony rozloučí se dvěma oblíbenými inscenacemi? Po čtyřech sezonách míří v květnu k derniéře *Souborné dílo Williama Shakespeara ve 120 minutách*. Předposlední možnost užít si hojně navštěvovaný herecký maraton Václava Helšuse, Tomáše Váhalu a Jakuba Albrechta máte 11. března nebo 15. dubna. Cenami ověřená dramatizace knižního bestselleru *Podivný případ se psem* patří k nejdéle hraným inscenacím liberecké činohry a loučí se v červnu po šesti sezonách. Příběh autistického chlapce Christophera s nezapomenutelným Tomášem Váhalou můžete vidět ještě 25. března a 18. dubna.

Liberec

Zřizovatelem Divadla F. X. Šaldy je statutární město Liberec.

Umělecká činnost divadla se uskutečňuje také za finanční podpory Libereckého kraje a Ministerstva kultury ČR.

XAVER, dvouměsíčník, číslo 2/19, náklad 15400 ks, místo vydání: Liberec
Evidenční číslo: MK ČR E 22907

Vydává Divadlo F. X. Šaldy, Liberec, příspěvková organizace, Zhořelecká 344/5, 460 01 Liberec, IČ 00083143

Šéfredaktorka: Lenka Chválová (len)
Redakční rada (red): Petra Březovská (brez), Šimon Dominik (dom), Jiří Janků (jj), Linda Keprtová (kep), Jarmila Levko (lev), Jiří B. Sturz (jbs).

Grafický design: Martin Taller

Předplatné na celý rok: odd. předplatného v budově Šaldova divadla, tel.: 485 107 836, e-mail: předplatne@saldovo-divadlo.cz.
Otevřeno pondělí až pátek 8.30–11.00, 13.00–15.30, od října do ledna je v úterý a středu otevřeno až do 17.00.

Vstupenky: pokladna otevřena úterý až pátek 12.00–18.00 a vždy hodinu před začátkem představení, tel.: 485 101 523, e-mail: pokladna@saldovo-divadlo.cz.
Vstupenky lze zakoupit v městském informačním centru.

Další informace získáte na www.saldovo-divadlo.cz, e-mail: info@saldovo-divadlo.cz.

Ohodnoťte naše představení na portále www.i-divadlo.cz.

POMŮCKA: AED, APA, GROS	ZNAČKA SPORTOV. POTŘEB	VODNÍ ROSTLINA	ZNAČKA NANOMETRU	SPZ PRAHY	PRACOVAT HOVOR.	AZBEST	CHEM. ZN. KŘEMIKU	PARKOVÝ JEHLIČKAN	KOŽNÍ NEMOC	VYKLOPENÍ	BRAZILSKÁ REKA	ZNAČKA LANTHANU	ČISTIČ SKLA	ZÁJIMENO UKAZOVACÍ
NÁDOBA NA POPEL					DOSTATEČNĚ				SKÁCET					
1. DÍL TAJENKY					BENEDIKT DOMÁCKÝ				VYPAŘENÉ LÁTKY					
INICIÁLY HERCE KLEPLA			SLADKÁ TYČINKA				ZÁPALKY						OTEC ZASTAR.	
HRAB ZASTAR.			PROJEV NE-SOUHLASU				LÉČIVÁ ROSTLINA						UMĚLECKÝ SOUBOR	
PCHÁČ				ZOLŮV ROMÁN				HLÍNA NA KOŘE-NECH					SOUHLAS	
				TAHLE				VLČÍ BOB					NAROZENÍ ZKR.	
					BÁJNY ČARO-STŘELEČ STOVKY				NĚMECKÉ MĚSTO				ZUŠLECH-TĚNÁ ŽELEZA	DÁVAT ROZKAZY
	RUSKÉ MUŽSKÉ JMÉNO	VÝZVA K ZAHÁJENÍ SOUBOJE LIST. STROM					KOVAT SLOVENSKÉ CHLAPECKÉ JMÉNO		NĚMECKÉ MĚSTO					
CITOSLOVCE OHRAZENÍ				ČIŇSKÝ LIT. SOUDCE				OPAK LYRIKA					PLEMENO HOVOR.	
				PRVNÍ NOV. SPOLEČN.				ILONA DOMÁCKÝ					ŠJE	
SOLMIZAČNÍ SLABIKA			DĚTSKÉ ŘIKADLO					PŘESTO					JM. HERCE GIBSONA	
			INIC. ZPĚV. OLMEROVÉ					INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE ZKR.					AUTORSKÝ ARCH ZKR.	
TVRDÉ TROPICKÉ DŘEVO					PATŘÍČÍ ELE				2. DÍL TAJENKY					
VELETUCET (144 KUSŮ)					SOUČÁST KARATE				ROZVÍŘIT KAL					

jméno: příjmení:

tel.: e-mail:

Hrajte o 3 × 2 vstupenky na libovolné představení z repertoáru DFXŠ. Tři vylosované výherce budeme kontaktovat na začátku měsíce dubna. Vyplněnou křížovku pošlete do 31. 3. 2019 na adresu: Divadlo F. X. Šaldy – marketing, Zhořelecká 344/5, 460 01 Liberec nebo na e-mail: plihalova@saldovo-divadlo.cz.

✂ Výherci poslední křížovky jsou: Marcela Kührová, Jana Vinšová a Věra Rücklová. Gratulujeme.

PODĚKOVÁNÍ SPONZORŮM A PARTNERŮM DIVADLA

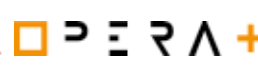
Generální partner divadla:

Partneři divadla:

Mediální partneři:

JIMMY'S – DIVADELNÍ KLUB NABÍZÍ POSEZENÍ PŘED, BĚHEM, ALE I PO SKONČENÍ DIVADELNÍCH PŘEDSTAVENÍ

TRAGICKÝ MILOSTNÝ PŘÍBĚH KÁTI KABANOVÉ V TANEČNÍM DRAMATU BOUŘE

Taneční adaptaci *Bouře*, mistrovského díla ruského dramatika Alexandra Nikolajeviče Ostrovského z roku 1860, připravuje baletní soubor jako novinku, kterou uvede v premiéře 29. března 2019 v Šaldově divadle. Dílo, v němž se zrcadlí Ostrovského znalost zvyků a mravů bohatých ruských kupců, ale i chudých obyvatel v povodí řeky Volhy, inspirovalo choreografku a uměleckého šéfa baletu Alenu Peškovou. Rozhodla se taneční inscenací převyprávět tragický osud Káti Kabanové, kterou společenské konvence a okolnosti doženou k fatálnímu činu. Peškovou láká téma zakázané lásky, hloubka ženského citu a věčný boj rozumu s emocemi.

Dějštěm dramatu je provinční město na břehu Volhy. Leží stranou světa, ale za vnějším klidem se skrývají kruté mravy. V tomto temném světě neomezeně vládne po penězích lačný kupce Dikoj a bohatá vdova Kabanová. Ústřední postavou *Bouře* je Kateřina, citlivá a upřímná

žena, provdaná za Tichona. Žijí společně s jeho matkou, vdovou Kabanovou, v prostředí, z něhož vane mrtvolný chlad a bezcitnost. Ačkoli se Káťa snaží milovat Tichona, vzplane láskou k jinému muži, Borisovi. Ocítá se tak v bezvýchodné situaci.

Ostrovského *Bouři* po světě proslavila opera Leoše Janáčka. Jak napovídá název opery *Káťa Kabanová*, Janáček se soustředil především na ústřední postavu a její osobní, výjimečné vlastnosti. Premiéra opery se uskutečnila 23. listopadu 1921 v Brně a dodnes nepřestává fascinovat operní diváky po celém světě svou intimní tragikou.

Taneční drama *Bouře* půjde svou vlastní hudební cestou. Originální kompozici pro sedmičlenné hudební těleso (dvoje housle, violoncello, flétna, dva klarinety a fagot) a elektroniku napsal pianista, skladatel a aranžér Michal Vejskal. Zazní i melodram s použitím originálního textu

hry nebo tradiční ruský chorál v originále. Hudební náladu Michal Vejskal vnímá jako zvláštní klid a napětí před bouří. S choreografkou spolupracuje poprvé a přiznává, že je to také jeho první autorská hudba takového rozsahu. Do hlavní role Káti Kabanové obsadila Alena Pešková výjimečnou tanečnici a velkou osobnost brněnského baletu Ivonu Jeličovou. Po boku hostující umělkyně dostanou výrazné dramatické příležitosti i členové baletního souboru DFXŠ. Margaux Thomas může coby vdova Kabanová navázat na svou nezapomenutelnou doňu Bernardu Albu, Rory Ferguson dostane příležitost jako rozervaný Kátin milenec Boris, Mischa Hall jako slabošský Tichon a jeho vzpírající se sestru Varvaru ztvární Rie Morita.

Přijďte se podívat na první či druhou premiéru *Bouře* do Šaldova divadla 29. března a 7. dubna 2019.

-braz-

PŘEDSTAVUJEME HOSTUJÍCÍ UMĚLKYNĚ – PRIMABALERÍNU IVONU JELIČOVOU

Mimořádně talentovaná, energická a okouzující tanečnice. Od počátku své kariéry nepřehlédnutelná osobnost, držitelka prestižní Ceny Thálie. Její repertoár obsahuje bohatou škálu rolí klasických (Raymonda, Aegina ve Spartakovi, Odetta-Odilie v Labutím jezeře, Gamzatti v Bajaděře), ale vyniká také v rolích neklasických a moderních. Díky svému šarmu a hereckému talentu si zatančila třeba roli Lady Macbeth, Edith Piaf, Carmen či Markýzy de Meurteil. Za dvě z nich získala cenu za Nejlepší sólistický výkon v Soutěžní přehlídce současné taneční tvorby. Jako Ona ve Chvění Petra Zusky dokázala emotivním uměleckým prožitkem posunout vlastní hranice a za tuto roli posbírala hned několik nominací. Máme velkou radost, že Ivona Jeličová, první sólistka Baletu Národního divadla v Brně, přijala pozvání Aleny Peškové k hostování v tanečním dramatu *Bouře*. Primabalerínu pro vás vyzpovídala dramaturgyně libereckého baletu Petra Březovská. Obě tanečnice si rády společně vzpomínaly na studia na Taneční konzervatoři v Brně.

Ivona Jeličová | foto Lukáš Trojan

Jak jsi reagovala na nabídku tančit hlavní roli Káti Kabanové?

Měla jsem velkou radost, obzvláště ze spolupráce s Alenkou Peškovou. Oslovila mě v období, kdy jsem uvažovala o ukončení taneční kariéry. Díky ní si ji ještě prodloužím.

Před několika lety jsi v Plzni tančila Maryšu ve stejnojmenné inscenaci Aleny Peškové a získala jsi za ni prestižní Cenu Thálie...

Ano, to představení bylo nádherné a pracovat s Alenkou mě moc bavilo. Je originální, lidská a jako jeden z mála choreografů umí stavět roli tanečnickům – jak se říká – „na tělo“.

Láká tě autorské taneční divadlo, kde jsou častým námětem divadelní hry, jež nebyly doposud tanečně zpracované? Je to výzva?

Jako výzvu to úplně necítím. Ale láká mě to moc. Nová autorská díla jsou pro tanečníka jednodušší. Nemusí se s nikým srovnávat, jako to je v případě velkých rolí ve známých baletech. Mám na mysli třeba *Romea a Julii*, *Labutí jezero* a mnoho dalších. Já se na zbrusu novou spolupráci těším.

Máš malou dcerku a dost pracovních povinností v brněnském divadle, od března budeš hostovat v Liberci. Kde bereš energii, chuť a elán?

No... Ty máš taky děti, takže víš, že když chceš dělat něco, co tě baví, tak tu energii prostě někde vyhrabat musíš. V současnosti už je to lepší, mé dceři jsou čtyři roky, je víc samostatná. A taky musím poděkovat manželovi a babičce, bez jejich pomoci bych to nezvládala.

Těšíš se na spolupráci s libereckým baletním souborem? Oproti brněnskému padesátičlennému ansámbli tě tady čeká zhruba třetinový počet tanečnicků.

Díky tomu, že mám srovnání, můžu říct, že pro mě jako tanečnici to až tak velkou roli nehraje. Problém to je spíš pro choreografa. Určitě je jednodušší postavit balet s větším počtem tanečnicků. O to víc Alenku obdivuju.

-braz-

Mischa Hall, Ivona Jeličová | foto Lukáš Trojan

Šaldovo divadlo | březen 2019

1. pá BOHÉMA [G. Puccini]
Pro pomíjivost chvíle, pro prchavou vůni růže, i pro tu stojí za to věčně milovat! Konec ve 21.00.
2. so ŽENA ZA PULTEM 2 – PULT OSOBNOSTI
Legendární vševědoucí levicová prodavačka se vrací ve vizionářské komedii! Oldřich Kaiser a Jiří Lábus v šilené komedii. Host: Divadlo Kalich.
3. ne PETROLEJOVÉ LAMPY – OBRAZY Z JILEMNICE [L. Janáček, L. Vaculík]
Taneční drama na motivy stejnojmenného románu Jaroslava Havlíčka. **Začátek v 16.00.**
5. út VÁNOČNÍ KOLEDA [R. Ševčík, J. Matásek] **OB/2**
Kouzlo Vánoc ve známém Dickensově příběhu. Konec ve 21.00.
6. st KLÍČOVOU DÍRKOU [J. Orton]
Brilantní crazy komedie plná omylů. Konec ve 21.20.
7. čt KOMORNÍ KONCERT ve foyer Šaldova divadla. **Začátek v 17.00.**
8. pá IL TROVATORE [G. Verdi] **PŠ/2**
Světová operní klasika opět v Liberci. Premiéra. Konec ve 21.50.
9. so ŠKOLA ŽEN [Molière]
Klasická komedie o tom, že... s ženou se oženit je přece hrozný risk! Konec ve 21.20.
10. ne IL TROVATORE [G. Verdi] II. premiéra. **PŠ/2**
11. po MY FAIR LADY [F. Loewe, A. J. Lenart]
Slavný muzikál opět v Liberci! Konec ve 22.00. **Zadáno pro Krajský úřad Libereckého kraje.**
12. út IL TROVATORE [G. Verdi] Konec ve 21.50. **O/2**
13. st FRANCESCA DA RIMINI, LAKOMÝ RYTÍŘ [S. Rachmaninov] **OB1/3**
Není většího neštěstí než v utrpení vzpomínat na časy šťastné. Konec ve 22.00.
14. čt NOC V BENÁTKÁCH [J. Strauss] **OB2/2**
Karnevalový ohňostroj na pozadí roztažených gondol. Konec ve 21.15.
15. pá KLÍČOVOU DÍRKOU [J. Orton] Konec ve 21.20 **K5/4**
16. so ZAMILOVANÝ SHAKESPEARE [M. Norman, T. Stoppard, L. Hall, P. Cunneen]
Komédie podle oscarového filmu. Konec ve 21.30.
20. st VÁNOČNÍ KOLEDA [R. Ševčík, J. Matásek] Konec ve 21.00. **K3/4**
22. pá BĚSI [F. M. Dostojevskij, D. Gombár] **Č/3**
Člověk je hádanka. A ne jen jedna. Konec ve 20.40.
23. so IL TROVATORE [G. Verdi] Konec ve 21.50. **K6/O/1**
24. ne POPELKA (LA CENERENTOLA) [G. Rossini] **ON/2**
Pohádkové snění na křídlech ohnivého belcanta. **Začátek v 16.00.**
26. út SUGAR (NĚKDO TO RÁD HORKÉ) [P. Stone, J. Styne, B. Merrill]
Prohibice, gangsteři, krásná blondýna a dva nezaměstnaní muzikanti... **Začátek v 19.30.**
27. st NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ SPORTOVEC LIBERECKÉHO KRAJE za r. 2018
28. čt KONCERT KE DNI UČITELŮ
Účinkují: Věra Poláčková, Martin Bárta, Silvie Pálková
29. pá BOUŘE [A. N. Ostrovskij, A. Pešková] **PŠ/3**
Bouře – cena za lásku – taneční drama. Premiéra. Konec ve 20.40.
30. so ŽENY NA POKRAJI NERVOVÉHO ZHROUCENÍ
[J. Lane, D. Yazbek, podle filmu P. Almodóvara]
Muzikálová komedie v rytmu Madridu. Konec ve 21.40.
31. ne MALÁ ČARODĚJNICE **RD/2**
Pohádka plná kouzel, překvapení a světelných efektů. Host: Divadlo Scéna. **Začátek v 15.00.**

Malé divadlo | březen 2019

5. út KPLO – beseda k opeře IL TROVATORE. **Začátek v 16.00.**
6. st SIALSKÁ TROJČATA [R. Lipus, M. Šotek, D. Vávra]
Zmužilý kabaret o stavbě Ještědu. Konec ve 20.30.
7. čt NAŠE SEBRANÉ TRABLE [P. Lucas]
Černá komedie o hledání smyslu života v dnešním složitém světě. Konec ve 21.40. **Do 12 let nevhodné.**
11. po SOUBORNÉ DÍLO WILLIAMA SHAKESPEARA VE 120 MINUTÁCH
[A. Long, D. Singer, J. Winfield]
(Ne)splnitelný úkol pro tři herce. Konec ve 21.30.
12. út MIKVE [H. Galron] **K2/3**
Dramatický střet osmi žen s tradicí. Konec ve 21.40.
13. st KONEC STARÝCH ČASŮ [J. Žák, T. Syrovátka]
Únorová humoreska od autora Študáků a kantorů. Konec ve 21.30.
18. po MUČEDNÍK [M. von Mayenburg] **Derniéra.**
Je normální, že dívky plavou v bikinách? Konec ve 20.50. **Do 12 let nevhodné.**
19. út SIALSKÁ TROJČATA [R. Lipus, M. Šotek, D. Vávra] **K2/13**
Pro skupinu K2 náhrada za 18. 12. 2018
20. st LENINHOVI BALZAMOVAČI [V. Thiessen]
Černá komedie o vzniku rudé mumie. Konec ve 21.20.
23. so SRNKY [T. Svoboda]
Neobyčejné příběhy z Liberce. Konec ve 20.30.
25. po PODIVNÝ PŘÍPAD SE PSEM [M. Haddon, S. Stephens]
Cenami ověřená dramaturgie knižního bestselleru. Konec ve 21.30.
27. st NAŠE SEBRANÉ TRABLE [P. Lucas] **Č1/2**
28. čt ATOMOVÁ KOČIČKA [T. Dianiška]
Bláznivá sci-fi komedie z harcovských kolejí. Konec ve 21.30.
29. pá MIKVE [H. Galron] **K5/5**

Šaldovo divadlo | duben 2019

2. út SYMFONICKÝ KONCERT [L. van Beethoven, W. A. Mozart, J. Sibelius] **O/3**
Dirigent: Stanislav Vavřínek, sólisté: Daniela Vrbasová, Markéta Doubravská, účinkuje Orchester DFXŠ
3. st IL TROVATORE [G. Verdi] **K3/5**
Světová operní klasika opět v Liberci! Konec ve 21.50.
4. čt MNOHO POVYKU PRO NIC [W. Shakespeare]
Slavná komedie o intrikách a pomluvě. Konec ve 21.45.
5. pá FRANCESCA DA RIMINI, LAKOMÝ RYTÍŘ [S. Rachmaninov] **K5/6**
Není většího neštěstí než v utrpení vzpomínat na časy šťastné. Konec ve 22.00.
6. so VELETOČ [I. Janžurová]
Autorská groteskní komedie Ivy Janžurové. Host: Divadlo Kalich.
7. ne BOUŘE [A. N. Ostrovskij, A. Pešková] **PŠ2/3**
Bouře – cena za lásku – taneční drama. II. premiéra. Konec ve 20.40.
9. út BOUŘE [A. N. Ostrovskij, A. Pešková] **K2/4**
10. st ÚKLADY A LÁSKA [F. Schiller]
Tragikomédie o moci a lásce. Konec ve 21.45. **Derniéra.**
12. pá DVĚ VDOVY [B. Smetana]
Česká operní klasika stále žije! Konec ve 21.30.
13. so FRANCESCA DA RIMINI, LAKOMÝ RYTÍŘ [S. Rachmaninov] **K6/O/2**
14. ne JARNÍ KONCERT SEVERÁČKU **Začátek v 17.00.**
16. út MY FAIR LADY [F. Loewe, A. J. Lenart]
Slavný muzikál opět v Liberci! Konec ve 22.00.
17. st POPELKA (LA CENERENTOLA) [G. Rossini] **OB/7**
Pohádkové snění na křídlech ohnivého belcanta. Konec ve 21.40. **Pro skupinu OB náhrada za rok 2018.**
18. čt BOUŘE [A. N. Ostrovskij, A. Pešková] **OB2/3**
23. út IL TROVATORE [G. Verdi] **OB/3**
Světová operní klasika opět v Liberci! Konec ve 21.50.
24. st BĚSI [F. M. Dostojevskij, D. Gombár] **K3/6**
Člověk je hádanka. A ne jen jedna. Konec ve 22.00
25. čt SRPEN V ZEMI INDIÁNŮ [T. Letts] **Veřejná generálka. Začátek v 11.00.**
26. pá SRPEN V ZEMI INDIÁNŮ [T. Letts] **PŠ/4**
Strhující rodinné drama z amerických plání. Premiéra. Konec ve 22.00.
27. so (S)TVOŘENÍ + BANGRA DANCE
Mezinárodní den tance s baletem DFXŠ a hosty z Indie!
28. ne SRPEN V ZEMI INDIÁNŮ [T. Letts] II. premiéra. **PŠ2/4**
29. po ŽENA VLČÍ MÁK [N. Chatelet]
Herecký koncert Hany Maciuchové. Host: Agentura VIP Art Company-Noja, s.r.o.
30. út ZAMILOVANÝ SHAKESPEARE [M. Norman, T. Stoppard, L. Hall, P. Cunneen]
Komédie podle oscarového filmu. Konec ve 21.30. **Derniéra.**

Malé divadlo | duben 2019

3. st SIALSKÁ TROJČATA [R. Lipus, M. Šotek, D. Vávra]
Zmužilý kabaret o stavbě Ještědu. Konec ve 20.30.
5. pá JEKYLL & HYDE [M. Hanousková, P. Čermák, M. Vondráček]
Znáte své druhé já? Taneční horor. Konec ve 20.50.
6. so NAŠE SEBRANÉ TRABLE [P. Lucas]
Černá komedie o hledání smyslu života v dnešním složitém světě. Konec ve 21.40. **Do 12 let nevhodné.**
9. út MIKVE [H. Galron]
Dramatický střet osmi žen s tradicí. Konec ve 21.40.
11. čt UJETÁ RUKA [M. McDonagh] **Veřejná generálka. Začátek v 10.00.**
12. pá UJETÁ RUKA [M. McDonagh] **PM/2**
Akční komedie o nebezpečí srážky s blbcem. Premiéra. Konec ve 21.00.
14. ne NEW GENERATION – taneční soutěž
Pořádá Malex ballet school. **Začátek ve 12.00.**
15. po SOUBORNÉ DÍLO WILLIAMA SHAKESPEARA VE 120 MINUTÁCH
[A. Long, D. Singer, J. Winfield]
(Ne)splnitelný úkol pro tři herce. Konec ve 21.30.
16. út ŽIJEME? [L. Čepková]
Tahle země není pro cizince. Konec ve 20.30. **Derniéra.**
17. st UJETÁ RUKA [M. McDonagh] **Č1/3**
18. čt PODIVNÝ PŘÍPAD SE PSEM [M. Haddon, S. Stephens]
Cenami ověřená dramaturgie knižního bestselleru. Konec ve 21.30.
23. út NAŠE SEBRANÉ TRABLE [P. Lucas] **Do 12 let nevhodné.** **K2/5**
24. st KPLO – popremiérová beseda k titulu Bouře. **Začátek v 16.00.**
27. so UJETÁ RUKA [M. McDonagh] **K6/ČB/3**

Začátky představení, není-li uvedeno jinak, jsou v 19 hodin. Změna programu vyhrazena.

Rezervace: www.evstupenka.cz.
Nejrychlejší nákup vstupenek na kulturu z domova.